

Sygn. akt III AUa 340/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda (spr) SA Małgorzata Pasek
Protokolant: stażysta Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2015 r. w Lublinie

sprawy J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału

w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 9 lutego 2015 r. sygn. akt VI U 1182/14

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz J. T. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

III AUa 340/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Radomiu zmienił decyzję pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. i ustalił wnioskodawcy J. T. prawo do emerytury od dnia 11 września 2014 r.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

Wnioskodawca J. T. urodzony (...) złożył

w dniu 14 sierpnia 2014 roku w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o emeryturę. Organ rentowy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił ogólny okres ubezpieczenia w wymiarze 28 lat i 9 miesięcy. Pozwany nie uznał żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. Nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w Cementowni (...) w W. od 19.05.1980 r. do 22.11.1986 r. oraz od 24.08.1987 r. do 31.12.1998 r. na stanowisku elektromontera instalacji elektrycznych przemysłowych, ponieważ charakter pracy nie został określony ściśle z wykazem, działem i pozycją rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Wnioskodawca przedłożył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 06.07.2014 roku, w treści którego wskazano, że w okresie od 19.05.1980 r. do 30.11.2000 r. był zatrudniony w Cementowni (...) w W. i w tym okresie od 19.05.1980 r. do 22.11.1986 r. oraz od 24.08.1987 r. do 30.11.2000 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych na stanowisku elektromontera instalacji elektrycznych przemysłowych, który to rodzaj prac wymieniony został, jak wskazał pracodawca, w wykazie A dziale II poz. 1 stanowiącym załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 9 Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury.

Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy tj. akta osobowe wnioskodawcy, zeznania świadków, jak też zeznania samego zainteresowanego, Sąd Okręgowy ustalił, że J. T. w Cementowni (...) w W. (zakład podlegał przekształceniom, zmieniała się również jego nazwa i aktualnie funkcjonuje jako (...) S.A. – Cementownia (...) w W.) pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony. Od samego początku zatrudnienia powierzono mu stanowisko elektromontera początkowo w wydziale transformatorów (stacja T.) następnie

w dziale utrzymania ruchu, o czym świadczą wpisy w umowach o pracę oraz w przeważającej ilości angaży stanowiskowych. Wnioskodawca wykonywał swoje obowiązki służbowe na wydziale transformatorów, z uwagi na posiadane uprawnienia w zakresie eksploatacji urządzeń i instalacji elektroenergetycznych. Pracował na rozdzielni (stacja T. 110), od której odchodziły podstacje wydziałowe, za które był odpowiedzialny. Pracował w brygadzie w skład której wchodziło 8 elektromonterów. Głównym jej zadaniem było utrzymanie sprawności wszystkich podstacji i urządzeń elektrycznych na tych podstacjach (tj. szaf zasilających, silników elektrycznych, rozdzielni, styczników, zabezpieczeń elektrycznych, transformatorów, wózków, włączników i wyłączników, wymiana kabli, oleju w transformatorach). Jednocześnie też wykonywał naprawy i remonty urządzeń elektrycznych znajdujących się na terenie całego zakładu, na halach produkcyjnych podczas ciągłej pracy zakładu. Sąd Okręgowy ustalił, że dział elektryczny /dział utrzymania ruchu odpowiedzialny był za sprawność wszystkich urządzeń elektrycznych w zakładzie. W związku z tym wnioskodawca, jako jeden z elektromonterów pracujących w 7 osobowej brygadzie zajmował się naprawą/wymianą/remontem silników m.in. w pakowni, w młynach cementu bądź suwnicach, w piecach, usuwał awarie instalacji elektrycznej, wymieniał kable, klocki, łożyska przy silnikach. Prace wykonywane były na terenie całej cementowni, zarówno na halach produkcyjnych, jak i na zewnątrz. Praca wykonywana była stale w pełnym wymiarze czasu pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, nie ma podstaw by kwestionować wiarygodność zeznań wnioskodawcy oraz świadków R. S. i J. M.. Świadkowie spostrzeżenia swoje oparli na własnym doświadczeniu z okresu kiedy pracowali razem z wnioskodawcą. Zatrudnieni byli na tożsamyh stanowiskach elektromonterów/konserwatorów utrzymania ruchu, zatem szczegółowo i obszernie wskazali na czym polegała specyfika pracy zakładu oraz praca skarżącego i jakie czynności wykonywał. Zeznania świadków znajdują potwierdzenie w dokumentacji osobowej wnioskodawcy, a także w zeznaniach samego zainteresowanego, którym Sąd również nie odmówił wiarygodności.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie, przywołując przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43).

Zgodnie z treścią art. 184 cyt. ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy spełniają łącznie następujące warunki: legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn, mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn i nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści § 4 cyt. rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Poza sporem w sprawie niniejszej pozostaje, że wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny 60 lat i udowodnił wymagany co najmniej 25 letni okres zatrudnienia oraz nie przystąpił do funduszu emerytalnego.

Spór pomiędzy stronami dotyczył zatem okoliczności, czy J. T. wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A cyt. rozporządzenia w wymiarze, co najmniej 15 lat.

Sąd Okręgowy zważył, że o charakterze pracy wnioskodawcy świadczy zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym wystawione przez zakład pracy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe jednoznacznie wykazało, że J. T. faktycznie w spornych okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Sąd przyznał rację organowi rentowemu, iż zakład, który zatrudniał wnioskodawcę nie jest przedsiębiorstwem energetycznym, a tylko w takich zakładach praca na stanowisku elektromontera urządzeń i instalacji elektroenergetycznych, uprawnia do zaliczenia jej do działu II w/w rozporządzenia, niemniej jednak nie jest to okoliczność, która dyskwalifikowałaby charakter pracy skarżącego. Działalność zakładu pracy nie była ściśle związana z pracami dotyczącymi wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej oraz montażem, remontem i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych zaliczanymi do działu II cyt. rozporządzenia. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie, w zakresie wykonywanych przez wnioskodawcę prac, zastosowanie znajduje dział XIV wykazu A szczegółowo określający prace różne, niewymienione w poszczególnych działach, a stanowiące podstawę do uznania, iż praca wykonywana była w warunkach szczególnych i w konsekwencji skutkujące, przyznaniem prawa do emerytury. O tym czy charakter pracy wnioskodawcy, kwalifikuje jego pracę, jako wykonywaną w warunkach szczególnych rozpatrywać należy tylko i wyłącznie pod kątem prac określonych pod pozycją 25 przedmiotowego wykazu. W ocenie Sądu Okręgowego w świetle zebranych w sprawie dowodów wnioskodawca w okresach od 19.05.1980 r. do 22.11.1986 r. (tj. 6 lat 6 miesięcy i 4 dni) oraz od 24.08.1987 r. do 31.12.1998 r. (tj. 11 lat 4 miesiące i 8 dni) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych, świadcząc prace przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano – montażowe i budowlano – remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A dziale XIV poz. 25 stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia.

Łączny udowodniony w niniejszym postępowaniu przez wnioskodawcę okres pracy w warunkach szczególnych wynosi 17 lat 10 miesięcy i 12 dni, w związku z tym, spełnił on przesłanki określone w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Stosując treść 129 ust. 1 cyt. Sąd Okręgowy ustalił wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia (...), tj. od dnia ukończenia 60 roku życia.

Z tych względów i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany organ rentowy zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

- 1) sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego;
- 2) naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 w zw. z art. 32 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 cyt. rozporządzenia poprzez nieuzasadnione uwzględnienie pracy w warunkach szczególnych a w konsekwencji przyznanie prawa do emerytury.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelujący podnosił, że o ile można zaliczyć do prac w warunkach szczególnych prace wykonywane na halach przy remoncie i naprawie urządzeń służących do produkcji cementu to nie można uwzględnić pracy wykonywanej na stacji „t.” a wnioskodawca łączył te czynności. Nadto Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż nie wyjaśnił jakie prace były wykonywane na oddziałach będących w ruchu, na których wnioskodawca wykonywał pracę elektromontera. W ocenie pozwanego wnioskodawca nie wykazał w sposób niebudzący wątpliwości, że wykonywał pracę w warunkach szczególnych dlatego apelacja jest uzasadniona.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wnosił o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania, wskazując, że jego praca polegała na utrzymaniu w ruchu pieców tj. głównego elementu produkcji cementu a utrzymanie tego ruchu to eksploatacja, montaż oraz remonty agregatów i urządzeń elektroenergetycznych. Wnioskodawca posiadał uprawnienia elektryczno-energetyczne (w tym tzw. „wysokie napięcie”) i stale był delegowany do utrzymania ruchu urządzeń elektro-energetycznych na wydziałach będących w ruchu, czyli produkujących cement.

Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe dopuszczając dowód z zeznań wnioskodawcy i ustalił, że wnioskodawca pracował jako elektromonter utrzymania ruchu jak również zastępował pracownika obsługującego na stałe stację „t.”. Na wydziale, na którym usuwał awarie urządzeń trwały prace przy produkcji cementu np. przy obsłudze młynów.

Sąd Apelacyjny obdarzył wiarą zeznania wnioskodawcy, w których uściślił charakter wykonywanej pracy, gdyż zeznania te są spójne z materiałem dowodowym zebrany przez Sąd Okręgowy.

Opierając się na ustaleniach poczynionych przez Sąd I instancji oraz własnych jak i rozważaniach prawnych Sądu Okręgowego **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne jak i wywody prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Zarzuty apelacji nie są trafne. Sąd Okręgowy nie dokonał ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Wnioskodawca był zatrudniony w(...)w W. jako elektromonter i zajmował się utrzymaniem ruchu i sprawności urządzeń służących do produkcji cementu. Swoje obowiązki

w przeważającej większości wykonywał bezpośrednio na hali produkcyjnej, gdzie trwały prace przy produkcji cementu (zeznania wnioskodawcy k. 67v). Fakt ten wynika zarówno z zeznań wnioskodawcy jak i przesłuchanych w sprawie świadków, zatem zgodnie z tymi dowodami Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny. Z uwagi na posiadanie specjalnych uprawnień energetycznych wnioskodawca wykonywał niektóre czynności na stacji „t.”, utrzymując sprawność podstacji i urządzeń elektrycznych na podstacjach. Pod nieobecność pracownika obsługującego na stałe stację „t.”, wykonywał obowiązki związane z jej obsługą.

W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych przez cały okres wymieniony w świadectwie pracy z dnia 6 lipca 2014 r. (k. 16 akt rentowych).

W świetle art. 184 ust. 1 cyt. ustawy jedną z przesłanek nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym jest legitymowanie się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych. Cytowane rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 r.

w § 1 ust. 1 stanowi, że jego przepisy stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych to co najmniej 15 lat - § 4 ust. 1 pkt 3 cyt. rozporządzenia.

W wykazie A dziale XIV poz. 25 wymienione są prace w warunkach szczególnych polegające na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Bez wątplenia wnioskodawca zajmował się bieżącą konserwacją jak i naprawą urządzeń służących do produkcji cementu. Wykonywał swoją pracę na oddziałach będących

w ruchu. Apelujący nie kwestionuje tego faktu ale podnosi, że Sąd Okręgowy nie zbadał jakie prace podstawowe wykonywane były na oddziałach, w których wnioskodawca zajmował się konserwacją i naprawą urządzeń. Z zeznań wnioskodawcy jak i świadka R. S. wynika, że pracował na hali produkcyjnej, w której trwały prace przy produkcji cementu i zajmował się konserwacją i naprawą np. młynów i pieców. Prace przy produkcji cementu są wymienione w wykazie A dziale V poz. 14 a zatem zasadnie Sąd Okręgowy przyjął, że skarżący wykonywał prace w warunkach szczególnych, wymienione w wykazie A dziale XIV poz. 15.

W ocenie Sądu Apelacyjnego jednoczesna obsługa przez wnioskodawcę stacji „t.”, która zajmowała zdecydowanie mniej czasu niż bieżąca konserwacja

i naprawa urządzeń służących do produkcji cementu, nie oznacza, że skarżący nie wykonywał pracy uprawniającej go do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Stanowisko wnioskodawcy podlegało pod dział głównego energetyka. W tak dużym przedsiębiorstwie jakim była (...) w W. był zatem wyodrębniony dział energetyczny, w którym zatrudnieni byli pracownicy posiadający szczególne uprawnienia – bez ograniczenia napięcia. W ocenie Sądu Apelacyjnego prace wykonywane w tym dziale należy zakwalifikować do prac wykonywanych

w energetyce a polegających na montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Takim urządzeniem była stacja „t.”, czyli miejsce,

w którym znajdują się transformatory elektryczne dużej mocy służące do zasilania całego zakładu. (...) podlegała wprawdzie resortowi budownictwa ale łączyła też inną branżę tj. energetyczną, bez której nie mogłaby funkcjonować.

W tej sytuacji uprawnione jest rozumowanie, że wykonywanie w wyodrębnionym dziale (...) pracy polegającej na montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych nie wyłącza jej z pracy w warunkach szczególnych tylko dlatego, że (...) podlegała innemu resortowi niż energetyka.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia prawa materialnego wskazanego w apelacji. Zaskarżony wyrok jest prawidłowy i zgodny

z obowiązującymi przepisami, zatem apelacja pozwanego jako bezzasadna podlega oddaleniu w trybie art. 385 k.p.c.